

USTAWA

z dnia 26 marca 1919 r.

**w przedmiocie obowiązkowego stemplowania papierowych znaków
pieniężnych, ich opodatkowania i częściowej ich wymiany na asy-
gnaty pożyczki państwowej.**

Art. 1. W celu łatwiejszego spieniężenia powszechnej pożyczki państwowej polskiej, tudzież zapewnienia posiadaczom znaków pieniężnych, dopuszczonych dotychczas w Polsce do prawnego obiegu, korzystnej tych znaków wymiany na nową walutę polską (art. 10) ustanawia się obowiązkowe stemplowanie marek polskich, marek niemieckich, koron austriacko-węgierskich i rosyjskich rubli carskich. Jednocześnie ze stemplowaniem znaków pieniężnych ustanawia się pobór jednorazowego podatku, podług art. 4 niniejszej ustawy.

Art. 2. Wszyscy posiadacze w Polsce znaków pieniężnych, w art. 1 do obowiązкового stemplowania przeznaczonych, są obowiązani przedłożyć je do ostemplowania instytucjom, które w tym celu wskaże i ogłosi Minister Skarbu. Równocześnie Minister Skarbu wyznaczy i poda do publicznej wiadomości termin wykonania rzeczonych obowiązków.

Art. 3. Jeśli ogólna wartość nominalna znaków pieniężnych, przedłożonych do ostemplowania przez jednego okaziciela, czy w jednej czy w różnych walutach, nie przenosi ogółem 2400 marek, lub 1500 rubli, lub 3600 koron, okaziciel otrzyma znaki swe z powrotem ostemplowane bez potrącenia podatku.

Art. 4. Jeżeli ogólna wartość nominalna znaków pieniężnych, przedłożonych do ostemplowania przez jednego okaziciela, przenosi łącznie 2400 marek, lub 1500 rubli, lub 3600 koron, okaziciel otrzyma połowę nadwyżki w znakach ostemplowanych, drugą zaś połowę w 4% asygnatach skarbowych z roku 1919, które Państwo wydaje na mocy niniejszej ustawy. Asygnaty te zostaną wykupione po potrąceniu podatku w dniu 1 maja 1920 roku po 102 za sto. Procent potrącony za czas od dnia nabycia do dnia płatności asygnat stanowi podatek.

Asygnaty skarbowe będą uwzględnione przy obliczaniu przymusowego udziału w nabywaniu pożyczki państwowej, o ile przymus taki w stosunku do całego majątku obywateli zostanie wprowadzony.

O ile zapas asygnat skarbowych okaże się niewystarczający, instytucja stemplująca wyda okazicielowi kwity tymczasowe, które mają być uważane za równoznaczne z asygnatami.

Zwrot okazicielowi połowy jego znaków pieniężnych, przedłożonych w różnych walutach lub w znakach różnej wartości, odbywa się z zachowaniem takiego samego stosunku ilościowego walut i—o ile to możliwe—także znaków pieniężnych, w jakim je przedłożono.

Art. 5. Każdy posiadacz znaków pieniężnych obowiązany jest przedłożyć je do ostemplowania w instytucji stemplującej w miejscu stałego zamieszkania lub siedziby, względnie pobytu. Jeśli zaś posiada znaki pieniężne w kilku różnych miejscowościach, może je przedłożyć do ostemplowania w odpowiednich instytucjach miejscowych, ale jest obowiązany złożyć w instytucji właściwej według jego zamieszkania, siedziby lub pobytu zaświadczenie o tych innych instytucji, w których się ostemplowanie jego znaków pieniężnych odbyło, o sumie ostemplowanych tam jego znaków pieniężnych oraz otrzymanych przezeń asygnat skarbowych.

Art. 6. Znaki pieniężne, znajdujące się w posiadaniu członków rodziny, żyjących we wspólności gospodarczej, liczą się ze względu na art. 3 i 4 niniejszej ustawy, jako jedna suma ogólna. Głowa rodziny jest przeto obowiązana przedłożyć je łącznie do ostemplowania.

Art. 7. Ostemplowanie znaków pieniężnych, zwracanych okazicielowi, odbywa się przez odbicie na nich stempla z wizerunkiem Orła Polskiego i z napisem „Podatek opłacony”.

Jednocześnie instytucja stemplująca sprawdzi tożsamość osoby okaziciela i zapisze do swego rejestru jego imię, nazwisko, zawód i miejsce zamieszkania oraz sumę przedłożonych przezeń i sumę zwróconych mu znaków pieniężnych.

Art. 8. Znaki pieniężne, zatrzymane wzamian za wydane okazicielowi asygnaty skarbowe, instytucja stemplująca odsyła nieostemplowane do kas

skarbowych, przez Ministra Skarbu wyznaczonych. Skarb państwa przed puszczaniem tych znaków pieniężnych w obieg w kraju winien je ostemplować w sposób, w ust. 1 art. 7 przepisany.

Art. 9. Asygnaty skarbowe, wydane na mocy niniejszej ustawy, mogą być po terminie rozpoczęcia stemplowania znaków pieniężnych używane do spłacania wszelkich zobowiązań, a to do wysokości 50% każdego takiego długu, o ile tenże wynosi więcej, niż 2400 marek, lub 1500 rubli, lub 3600 koron. Wierzyciel jest obowiązany do przyjęcia tych asygnat z uwzględnieniem narosłych procentów zamiast gotówki. Obowiązek ten wierzyciela ustaje w miesiąc po powstaniu Banku Polskiego (art. 10).

Przepis powyższy nie zmienia rozporządzenia z dnia 29 czerwca 1918 roku, dotyczącego waluty rublowej w b. Jenerał Gubernatorstwie Warszawskiem (Dz. Rozp. Jén. Gub. Warsz. № 119 z roku 1918 poz. 495).

Wierzyciel, odbierający taki dług ratami, jest obowiązany przyjąć całą resztę długu asygnatami skarbowymi, jeżeli w ratach poprzednich połowę długu lub więcej otrzymał już w gotówce; w razie zaś, jeżeli poprzednio otrzymał gotówką mniej niż połowę całego długu, wymagać może nadal gotówki tylko tyle, ile jej wobec gotówki poprzednio uiszczonej do połowy całego długu brakuje. Pokwitowanie wierzyciela, nie wskazujące rodzaju walorów, w jakich zapłatę otrzymał, należy uważać jako pokwitowanie zapłaty gotówką.

Asygnaty skarbowe mogą być również używane bez ograniczenia do spłacania podatków.

Art. 10. Niezwłocznie po powstaniu i rozpoczęciu działalności Banku Polskiego, tenże Bank wzamian za ostemplowane marki, ruble i korony wyda ich posiadaczom nowe pieniądze papierowe polskie po kursie urzędowym, który Sejm uchwali.

Posiadacze ostemplowanych znaków pieniężnych przedłożą je do wymiany na nową walutę polską w tych samych instytucjach, które poprzednio dokonały ostemplowania ich znaków pieniężnych. O ile się wówczas okaże, że ogólna suma, przedłożona przez okaziciela do wymiany na walutę polską, jest znacznie większa od sumy poprzednio ostemplowanej, instytucje wymieniałe mają prawo domagać się wyjaśnienia, czy nadwyżka nabyta została w sposób legalny.

Art. 11. Znaki pieniężne, podlegające obowiązkowemu ostemplowaniu (art. 1), a w czasokresie przez Ministra Skarbu wyznaczonym (art. 2) nieostemplowane, ulegają konfiskacie. Wszelako w wypadkach, w których będzie udowodnione, że dostały się do Polski drogą legalną, lub że uchybienie terminu ostemplowania nastąpiło wskutek przeszkód istotnych i usprawiedliwionych, Minister Skarbu ma prawo i po upływie terminu zezwolić na ostemplowanie rzeczonych znaków pieniężnych i ich wymianę wedle zasad art. 3 i 4.

Art. 12. Winni podrobienia ostemplowania znaków pieniężnych (art. 7), jako też winni świadomego wydania, przyjęcia, przechowania, przewożenia lub rozpowszechniania znaków z ostemplowaniem podrobionem — ulegną karom, przewidzianym w kodeksach karnych, obowiązujących na ziemiach polskich za podrobienie i puszczanie w obieg podrobionych banknotów państwowych.

Art. 13. Winni świadomego pogwałcenia lub obejścia przepisów niniejszej ustawy lub wydanych na jej podstawie zarządzeń Ministra Skarbu, bądź przez ukrycie w całości lub częściowo swoich lub cudzych znaków pieniężnych przed ostemplowaniem, bądź przez kłamliwe oświadczenia o do-

konaniem ostemplowaniu takich znaków lub o ich wymianie na pożyczkę państwową, bądź przez wycofanie ostemplowanych znaków pieniężnych pod obowiązkowej ich wymiany na asygnaty skarbowe,—ulegną za to karze więzienia do lat 5 i grzywnom do 200.000 marek lub 300.000 koron albo jednej z tych kar.

Art. 14. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Skarbu.

Art. 15. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Marszałek:

Irąmpczyński

Prezydent Ministrów:

I. J. Paderewski

Minister Skarbu:

Dr. Englich